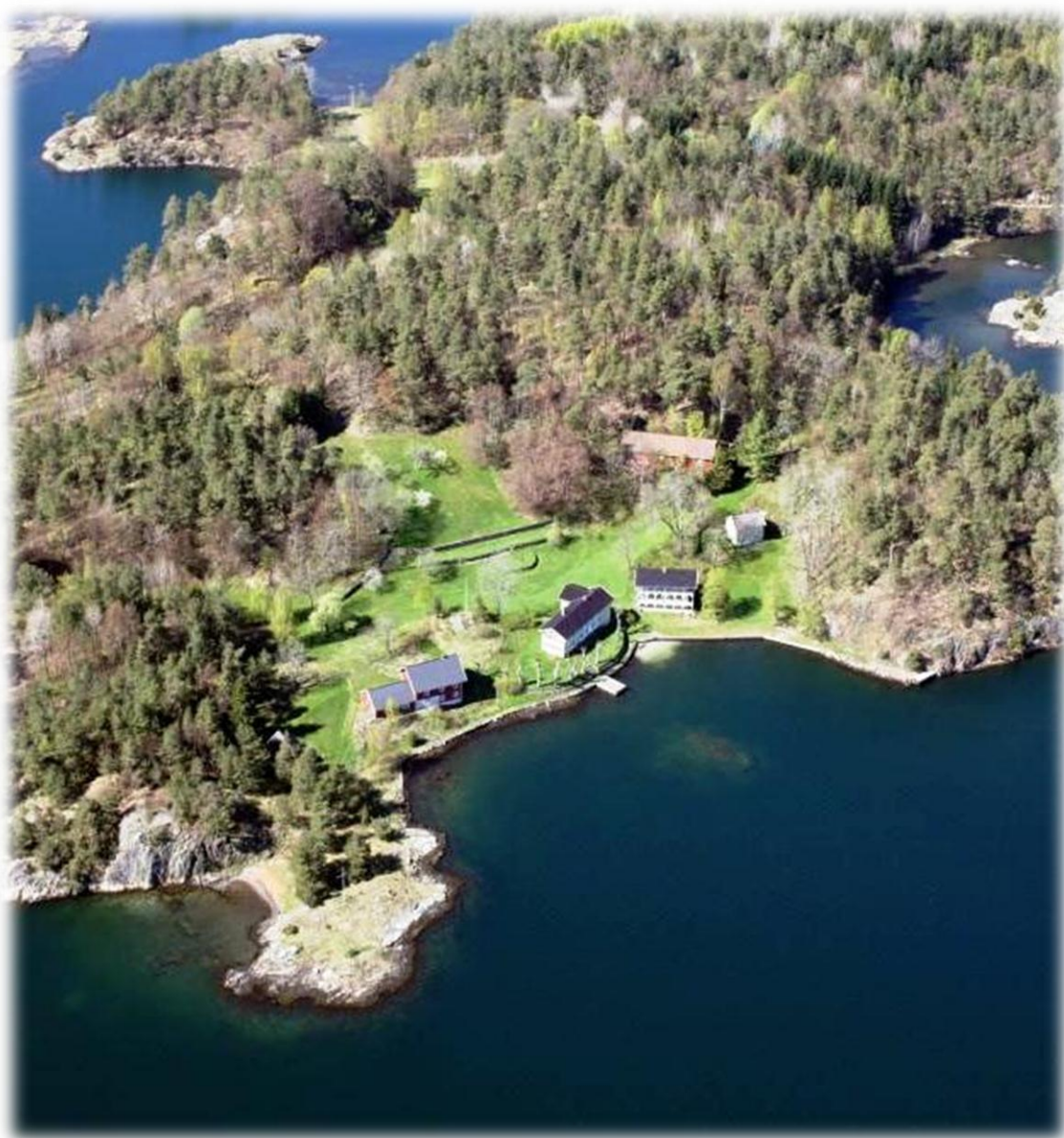

Strategisk plan

Furøya

2014

Innhold

INNLEDNING.....	3
SAMMENDRAG.....	3
HISTORIKK.....	3
FREDNINGSVEDTAK OG RAMMER.....	4
FURØYAS KVALITETER.....	5
Kutlurminner.....	5
Friluftsverdier.....	6
Naturverdier.....	6
Næring.....	7
UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGER.....	8
MÅL OG STRATEGIER.....	8
INNSATSOMRÅDE 1.....	9
INNSATSOMRÅDE 2.....	10
INNSATSOMRÅDE 3.....	11
INNSATSOMRÅDE 4.....	12
INNSATSOMRÅDE 5.....	13
ØKONOMI.....	14
PRIORITERTE TILTAK.....	14
Innsatsområde 1. Istandsetting av bygningsmasse.....	14
Innsatsområde 2. Arena for kunst- og naturopplevelse.....	15
Innsatsområde 3. Samfunnskontakt og informasjon.....	16
Innsatsområde 4. Transport og tilgjengelighet.....	16
Innsatsområde 5. Kulturlandskapet.....	16
SENTRALE SAMARBEIDSPARTNERE.....	17
Oversikt over bygningene på Furøya.....	19

INNLEDNING

Furøya Interkommunale Selskap ble etablert 1. januar 2014 og eies av Aust-Agder Fylkeskommune og Tvedestrand kommune. Furøya IKS skal i hht til formålsparagrafen i selskapsavtalen drive og utvikle Furøya for best mulig utnyttelse og drift, for fastboende og besøkende i Tvedestrand kommune.

Furøya IKS ønsker gjennom denne strategiplanen å definere øyas muligheter og utfordringer samt legge opp til et forpliktende løp som utvikler øyas potensiale. Gjennom denne planen skal vi definere muligheter og prioritere innsatsbehov, ønsker og ideer.

Furøya ligger midt i Oksefjorden, tre km fra byens sentrum, og er et verdifullt kulturmiljø og et levende kulturminne.

Øyas sentrale plassering i Tvedestrandsfjorden og mange års tilrettelegging for friluftsliv, gjør at Furøya har høy verdi som friluftsområde. Området har status som statlig sikret friluftslivsområde. Furøya har også flere områder med verdifull natur både på land og i sjøen, som slåttemark, rik edelløvskog, strandenger og ålegrasenger, men også områder plantet med fremmede treslag.

SAMMENDRAG

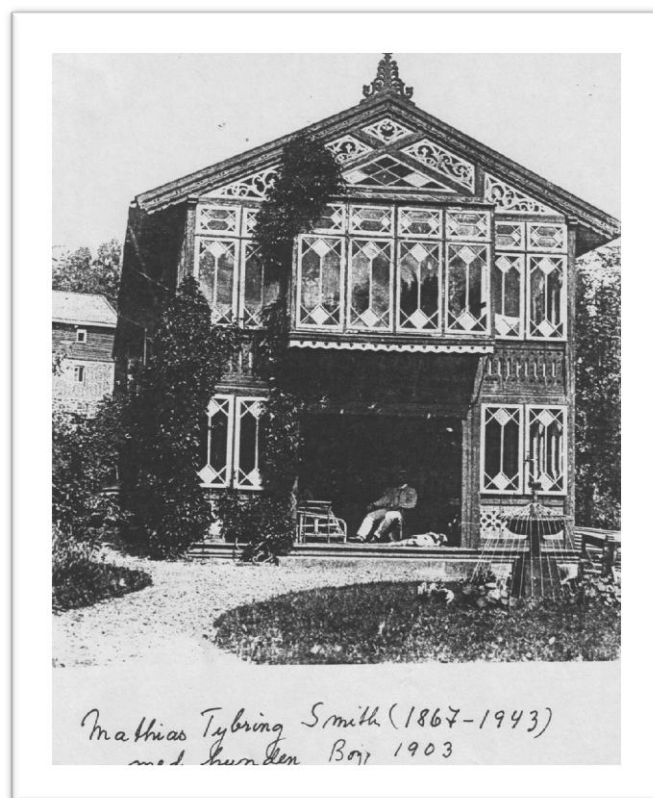
Furøyas beliggenhet, størrelse og innhold gjør den unik som friluftsområde. Den ble i sin helhet tilgjengelig for allmennheten i 1993. Tilgjengelighet og åpenhet er den viktigste premissen for bruken framover. Den store bygningsmassen har et stort behov for istandsetting. Bygningene er fredet, og skal derfor restaureres etter antikvariske prinsipper. Hageanlegget og annen kulturmark utgjør en stor del av samlet areal. Også dette skal skjøttes og vedlikeholdes på riktig måte. De siste årene har kommunen bygget flere store brygganlegg, både på Furøya, Hestøya og Furuholmen. Dette har ført til betydelig økt antall av besøkende, noe som er positivt. Økt besøk stiller også krav til økt tilrettelegging for å unngå unødig slitasje.

Tilretteleggingen skal fortsette etter en systematisk plan hvor fokus på kvalitet er gjennomgående.

Et ufravikelig premiss er at øyas utearealer skal være tilgjengelig for allmennheten. Etter hvert som bygningene settes i stand skal de tas i bruk av lag og foreninger, skoler og barnehager. Kultur i bred forstand skal ha en sentral plass i aktivitetstilbudet.

HISTORIKK

Furøya består av to øyer, Furøya og Hestøya, som er forbundet med en gangbro over et smalt sund. Vi kjenner ikke historien så mange hundre år tilbake, men mye tyder på at øya var brukt av mennesker så langt tilbake som før kristendommen kom til landet. I 1758 kom den i familien Smith's eie ved at Lars Johansen som var gift med enken etter Hermann Smith kjøpte Furøya, og som ble i slektens eie fram til 1940. Smithene brukte øya som sommersted og ved hjelp av en forpakter drev de med husdyrhold og jordbruk. I deres tid ble mesteparten av kulturlandskapet skapt, og alle bygningene kom til, en etter en. De fleste bygninger ligger på Furøya, bare båthuset er plassert på Hestøya. I en lang periode var Furøya den største jordbrukseiendommen i gamle Dypvåg kommune. Øya var i privat eie frem til 1993. Da Miljøverndepartementet kjøpte øya i 1993 ble alle bygninger og hageanlegg lagt under Riksantikvaren, mens Tvedestrand kommune fikk ansvar for kulturlandskap og tilrettelegging av friluftsliv. Det er lagt ned mye arbeid i istandsetting av bygninger, murer og brygger i de senere år.

FREDNINGSVEDTAK OG RAMMER

Furøya og Hestøya ble fredet med hjemmel i lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr 50 § 15 og § 19 i januar 2002. Fredningsvedtaket omfatter hele Furøya og Hestøya med samtlige bygninger. Etter at eiendommen er overført til Furøya IKS er forvaltningen av bygninger og anlegg tillagt Aust-Agder fylkeskommune. I fredningsvedtaket står det bl.a.:

“Formålet med fredningen er å bevare Furøya som et kulturminne som viser den historiske utviklingen fra marginal gårdsdrift, via hogge- og lagerplass for tømmer, til dagens fritidsanlegg med friluftsliv, og å belyse viktige sider ved norsk bygningshistorie.”

Furøya og Hestøya har status som “Statlig sikret friluftslivsområde” og er omtalt i Forvaltningsplan for statlig sikrede friluftslivsområder 2013 – 2018.

Formidling er viktig fordi kunnskap om historien på stedet og i kulturlandskapet forsterker opplevelsen.

I avtalen om overdragelse av Furøya 98/4 fra Riksantikvaren er det et vedlegg om servitutter for utnyttelsen av eiendommen, og som er tinglyst som heftelser på eiendommen:

Allmennhetens tilgang til eiendommen

Allmennheten har full tilgang til alt uteareal på eiendommen inkludert gressplen og annen innmark, hele året.

Brygger

Allmennheten har tilgang til bruk av alle bryggeplasser på eiendommen, bortsett fra 2 bryggeplasser som reserveres for eier.

Toalettadgang

Allmennheten skal sikres toalettadgang på eiendommen i sommersesongen.

Utleie

Bortfeste, eller utleie utover tre – tre – år er ikke tillatt uten samtykke fra Riksantikvaren.

Samtykke til videre avhending

For å sikre at eiendommen skal være mest mulig tilgjengelig for allmennheten, kreves det samtykke fra Riksantikvaren til helt eller delvis videresalg eller annen avhending.

FURØYAS KVALITETER

Kulturminner

Det som først slår en ved innseiling til Furøya fra syd, er det idylliske, men samtidig mektige inntrykket av store bygninger plassert i et hagelandskap med dimensjoner som ikke er så vanlig å se på våre trakter. Alle de 8 bygningene er fra slutten av 1800-tallet. (En oversikt over bygningene er vist i vedlegget til slutt i denne planen.) Hovedhuset og Gjestehuset er mest i øyenfallende der de ligger med langsiden ut mot vannet. Bak bygningene er det en terrassert hage, hvor en på den øverste delen kan plukke epler, plommer og kirsebær fra trær som etter hvert har kommet i sin siste livsfase.

Inne i skogholtet bak Marens hus ligger restene etter tennisbanen hvor damene spilte i sine plissèskjørt på 1930-tallet. Lunt inne mot fjellet plasserte Smithene jordkjelleren, et bygg hvor både vegger og tak er i stein. Bakerste del av jordkjelleren ligger delvis inn i bakken.

Lenger inne på øya ryddet forfedrene jordene for stein. Med disse bygde de opp steingjerder rundt det som da ble dyrket mark. Typisk for sørlandskysten ligger jordsmonnet i renner og forsenkninger mellom knauser og annen skrinne mark. På Furøya og Hestøya var det på det meste ca. 50 da med dyrket mark og ca. 1,6 km med steingjerder. To steder sentralt på Furøya finner vi rennegarder. Dette er doble steingjerder som fungerte som ledegater for kuene. Mellom og langs dyrkingsteigene snor det seg fram flotte, oppmurte veier. Til sammen er det ca. 3,6 km med veier og stier på øyene. Furøya og Hestøya forbindes med en bro over Panamakanalen. Hovedveien går fra husene, tvers over Furøya, videre over broen og bort til Melkebrygga på Hestøya hvor dampbåten la til.

Dyrkingsmarka er i seg selv et dominerende element i kulturlandskapet. Mange av jordeteigene ble plantet med fremmede treslag på 1960-tallet. Slåttemarka som fortsatt lå åpne grodde etter hvert til med naturlig vegetasjon i tiden fram mot årtusenskiftet. Det er satt i gang et systematisk arbeid med å gjenskape det gamle kulturlandskapet. I dag er mange av jordene igjen ryddet og åpnet opp. Det er gledelig å se at plantelivet fra den gangen engene ble slått i stor grad har reetablert seg. Totalbildet med åpne jorder, steingjerder og veisystem viser hvordan et småskala jordbruk framsto for 100 – 200 år siden.

Friluftsverdier

Da Smithene kjøpte øya i 1758 var det ikke for å bo der. Stedet ble gjennom de første 100 år utviklet som et feriested for den innflytelsesrike og mektige familien. Smithene var trendsetterne hva angår friluftsliv her i distriktet. Barna brukte hele øya og omkringliggende fjord til lek og moro. Hele familien tok turer i motorbåten Storetutle helt ut til de ytterste skjærene. Så lenge øya var i privat eie, fram til høsten 1993, var øya meget privat. I dag ligger det en klar forutsetning for nye eierne at alt utomhus skal være tilgjengelig for allmennheten til enhver tid.

De naturgitte friluftsverdiene ligger først og fremst i opplevelsen av kulturlandskapet. En spasertur langs stier og veier hvor grenene fra store, monumentale eiketrær henger over åpne glenner og jordteiger gir ro i sinnet. De jordene som er noenlunde flate kan brukes til lek og ballspill. Mange overnatter i telt på Furøya eller Hestøya.

Båtfolket har fått øynene opp for stedets kvaliteter. De siste årene er det bygget 3 store gjestebrygger hvor båtene ligger trygt natten over. Her kan de kose seg med grilling i solnedgangen og gå måneskinnsturer på øya. I flere lune viker finner man små sandstrender hvor de minste kan bade trygt.

Naturverdier

Også naturverdiene hører tett sammen med kulturlandskapet. En skjøtselsplan utarbeidet av Ellen Svalheim, Bioforsk, viser at landskapet huser flere naturtyper av nasjonal verdi som hører hjemme i kategorien A – svært viktig.

Det gjelder Fjøshagen, en lågurtslåtteeing hvor flere “gamle” arter har dukket opp igjen etter at enga er ryddet og skjøttet. Videre finner vi naturtypen Rikt strandberg langs syds-krenten av Furøya. Denne karakteriseres som en stor og velutviklet lokalitet. Og til slutt naturtypen Strandeng og strandsump på Hestodden.

Store, gamle og eventuelt hule eiketrær er av Miljødirektoratet definert som en egen naturtype. Dette fordi et utrolig høyt antall andre arter bruker disse trærne som tilholdssted hele eller deler av sitt liv. På Furøya er det over et dusin slike trær, hvor eika ved Grindekra midt på Furøya er den mektigste av alle med sine 4,5 m i omkrets.

Ser en på Furøya og Hestøya med et blikk ovenfra, er det nok mangfoldet som blir fellesnevneren for naturverdiene. Kulturlandskapet, svabergene, småstrendene, skjellbankene på strendene, kjempetrær, “villmark” og fremmede treslag.

Næring

Historisk var jordbruk den næringen som var mest betydningsfull på Furøya. 50 da med dyrket mark var mye i sørlandskystens kupert landskap. Av husdyr vet vi at de hadde hest, ku, sau, geit, gris, høner og kaniner. En kort periode etter 2. verdenskrig ble det drevet pensjonat på øya. I seilskutetiden lå det skuter fortøyd vinterstid her ute og ventet på isfri fjord og vind fra nordvest slik at de kunne komme ut til åpent hav. Tomta, som er halvøya syd for Marens hus, ble brukt til opplag av tømmer.

De siste 4 – 5 årene har det beitet sauer og geiter på øyene. Dette er et viktig tiltak i skjøtselen av kulturmarka. Skjøtselsplanen regulerer beitinga på en faglig forsvarlig måte.

I dag og framover ligger mulighetene for næringsutøvelse først og fremst i sommerrestaurant, utleie av rom samt ulike typer arrangement.

UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGER

I dagens samfunn bruker vi bil når vi skal rundt på aktiviteter og vi kjører «til døren». Både når vi skal på jobb, på hytta og til båten, parkerer vi så nærme som mulig. Vi frakter våre barn til venner, til skolen og på trening slik at de skal slippe å gå. Bilen har endret oss, der vi tidligere ofret oss for deltakelse så forventer vi nå effektivitet og tilrettelegninger overalt hvor vi skal. Vi har ingen tid å miste.

Legger man det nye atferdsmønsteret til grunn ser vi klare utfordringer ved Furøya. Furøya er uten broforbindelse, ei heller finnes det i dag fast båtforbindelse foruten 6-8 sommeruker. Vil vi gitt disse betingelsene ha reell mulighet til tilby de samme opplevelser på Furøya som på land? Hvordan skal vi kunne gi opplevelser på Furøya vinterstid hvis vi ikke kan komme oss dit? Skal Furøya kun være et sommersted? Er det kun de mange båteierne som skal kunne få oppleve Furøya? Eller skal vi si at nettopp det å komme seg ut på en øy kan være det eksklusive som vil lokke flere dit? At dette kan bli Furøyas store pluss?

De overordnede utfordringene ved å utvikle og drive Furøya i tråd med målsettingene til Furøya IKS og Riksantikvaren kan kort oppsummeres med følgende kulepunkter:

- Bygningsvern. (Istandsetting og bruk av bygningene)
- Opplevelser og kvalitet (Arena for kunst- kultur- og naturopplevelse)
- Kommunikasjon. (Formidling og samfunnskontakt)
- Transport og tilgjengelighet
- Kulturlandskapet (Restaurering og vedlikehold)

MÅL OG STRATEGIER

Målsetting med den strategiske planen er å gi en status for hvordan Furøya fungerer i dag, og vise de muligheter som finnes for Furøya i et fremtidig perspektiv. Strategiske valg er i denne sammenheng nødvendig for å sikre rett fokus og ønsket retning for arbeidet. Strategiske valg vil igjen nedfelles i de innsatsområder som planen fokuserer på. Det har i denne sammenheng vært viktig å legge opp et forpliktende løp som utvikler øyas potensiale, samtidig som kultur- og naturverdiene ivaretas.

Selskapsavtalen for Furøya IKS § 3 sier:

Selskapets formål er:

Å overta og utvikle bygningsmasse, bygningsmiljø og eiendommens kulturlandskap tilknyttet Furøya gnr 98 bnr 4 til glede for allmennheten.

Selskapet skal formidle kunnskap og skape interesse for Furøya og legge til rette for en bruk av eiendommen som sikrer en forsvarlig utnyttelse i tråd med fredningsbestemmelsene for eiendommen. Selskapet skal sikre allmennheten tilgang til eiendommen.

Selskapet kan inngå samarbeidsavtaler med kommuner, selskaper og virksomheter når dette bidrar til å oppfylle selskapets formål.

Med utgangspunkt i kunnskap om hvordan Furøya fungerer i dag, har vi i det strategiske arbeidet valgt å ha hovedfokus på følgende spørsmål :

Hva skal Furøya være?

Hvilke funksjoner skal Furøya ha?

Følgende kulepunkter er eksempler på sentrale aktiviteter og funksjoner som det vil være mulig å etablere og videreutvikle på Furøya:

- Sommerrestaurant
- Romutleie (vår-sommer-høst)
- Kulturaktiviteter (inne og ute)
- Naturlig samlingsted for lokale lag og foreninger
- Barnehage-skole
- Møtefasiliteter
- Naturopplevelse og friluftsliv
- Info-senter for Furøya og kystkultur

INNSATSOMRÅDE 1: Bygningsvern

Istandsetting og tilrettelegging av bygninger skal bidra til at flest mulig får lyst og anledning til å besøke og oppleve stedet. Som et bidrag til å skape positive opplevelser på øya skal kulturlandskapet tilbakeføres og opprettholdes slik det var i øyas storhets tid på begynnelsen av 1900-tallet. Stikkord for opplevelse er mat – kultur – natur.

Bygningene istandsettes etter antikvariske prinsipper etter råd og veiledning fra kulturminneavdelingen i Aust-Agder fylkeskommune.

På Furøya er det i alt 8 bygninger pluss båtbu på Hestøya.

Hovedhuset	Grunnflate 170 m2	Tot. areal 298 m2
Gjestehuset	Grunnflate 96 m2	Tot. areal 197 m2
Marens hus	Grunnflate 37 m2	Tot. areal 37 m2 (loft teller ikke med)
Forpakterbolig	Grunnflate 55 m2	Tot. areal 75 m2
Gamle låven	Grunnflate 180 m2	Tot. areal 245 m2
Nye låven	Grunnflate 220 m2	Tot. areal 564 m2
Vognskjul	Grunnflate 67 m2	Tot. areal 67 m2
Steinkjeller	Grunnflate 12 m2	Tot. areal 12 m2
Båtbu	Grunnflate 55 m2	Tot. areal 55 m2

Hovedhuset. Er langt på vei restaurert, men noen rom gjenstår. Bl.a. bad og to rom i 2. etg.

Gjestehuset. Er i meget dårlig forfatning. Det trenger maling utvendig, reparasjon av trappeoppgang og veranda foran 2. og 3. etg. Innvendig må alle rom pusses opp og branntekniske løsninger utredes. Fuktskader gjennom begge etasjer som skyldes lekkasje ved pipe.

Marens hus. Trenger utvendig vedlikehold, men er innvendig i tilfredsstillende stand med innlagt vann og avløp.

Forpakterbolig. Taket er skiftet på baksiden samtidig som tilbygget på baksiden ble revet og satt opp på nytt. Her er det også nødvendig med utvendig maling, særlig vinduene må tas nøyte. Gang og bad er ikke innredet. Gjennomgående oppussing innvendig er nødvendig.

Gamle låven. Nytt tak er lagt med plater. Behov for utvendig maling. Har en del slitasjer innvendig.

Nye låven. Bygningen er generelt i dårlig stand med svikt i noen konstruksjoner. Et par taksperrer er brukket, og det haser med å legge nytt tak. Varierende vindustyper i relativt dårlig forfatning. 4 WC + varmt og kald vann i kjelleren.

Vognskjulet. Istandsatt utvendig. Gulvet trenger fornying.

Steinkjeller. Ble istandsatt midt på 1990-tallet. Taket har brutt sammen. Behov for omfattende restaureringsarbeider.

Båtbu. Står på pillarer av sementblokker som har blitt utsatt for betydelige setninger. Bør rettes opp. Males utvendig i løpet av noen år.

Bruk av bygningene og næringsvirksomhet

Hovedhuset. Brukes til restaurantdrift og overnatting for ansatte. Bruken videreføres.

Gjestehuset. Opprustes til utleieenheter. Branntekniske løsninger utredes. Disponeres av Aust-Agder Turistforening.

Marens hus. Disponeres av Tvedestrand kommunes personalforening. Videreføres.

Forpakterbolig. Restaureres i fellesskap med Aust-Agder Turistforening til utleie. Har høy prioritet.

Gamle låven. Tilrettelegges for sambruk mellom Aust-Agder Turistforening, skoler og frivillige organisasjoner. Overnatting, samlingsrom.

Nye låven. Istandsettes og innredes som "kulturhus". Kan også leies ut til selskaper og arrangementer.

Vognskjulet. Lagerbygg for maskiner og verktøy.

Steinkjeller. Ikke i bruk

Båtbu. Disponeres av Stiftelsen Kanonjolla til vinteropplag. Videreføres.

Teknisk infrastruktur

Vann. Vannforsyning skjer via kommunal vannledning fra Skibbolidalen på landsiden. Mellom Hovedhus og Gjestehus er det nedgravd en fordelingskum. Herfra går det vannledninger ut til alle bygningene hvor det skal oppholde seg mennesker. Ledningsnettets er ikke dimensjonert til å betjene eventuelle overrisslingsanlegg.

Kloakk. Fra alle bygninger som har vann går det kloakkrør til en pumpestasjon ved siden av spredekummen for vann. Kloakken pumpes inn til kommunalt renseanlegg ved Tangen.

Strøm. I løpet av våren 2014 vil Agder Energi ruste opp ledningsnettets på Furøya samt bygge en trafo-stasjon ved Den nye låven. Furøya IKS må selv sørge for eventuelle nye stikkledninger til byggene. Ny ledning til Hovedhuset må prioriteres. Opprustingen vil føre til nok kapasitet ved store konserter. (Kystkulturuka). Det ligger trekkør fra Hovedhuset til de andre bygningene unntatt Den Gamle låven.

INNSATSOMRÅDE 2: Opplevelser og kvalitet

Arena for kunst, kultur- og naturopplevelse

Videreutvikle Furøyas kvaliteter – innen kunst, kultur, friluftsliv og naturopplevelse. Av bygningene er det først og fremst Den nye låven som har potensiale til å bli arena for kultur. Det er også ønskelig å bruke hageanlegget til store arrangement som f.eks. hovedkonserten til Kystkulturuka.

I Den Nye Låven kan en tilrettelegge for formidling av kunnskap om kystkultur og Furøyas historie. Et utstillingslokale i andre etasje i kombinasjon med klasserom/møterom kan være aktuelt.

INNSATSOMRÅDE 3: Kommunikasjon

Formidling og informasjon

I dagens åpne samfunn er vi mer opptatt av å snakke "med" mottakerne enn å snakke "til" mottakerne. Med andre ord oppleves kommunikasjonen som mer troverdig og effektiv der det inviteres til dialog mellom avsender og mottaker. Dette er imidlertid krevende da det bør gis respons på spørsmål/kommentar innen rimelig tid.

Informasjon, medieomtale og dialog

Å bygge solid omdømme rundt Furøya som opplevelsesarena innebærer at det planlegges en strategi med en miks av informasjon, medieomtale og brukerdialog.

Omdømmet bygges av hvordan folk opplever Furøya

Det vil være viktig å informere om Furøyas spesielle kvaliteter, men omdømmet bygges av den opplevelsen folk har av Furøya, og den omtalen Furøya kan oppnå ved at Stiftelsen Furøya etablerer et godt forhold til offentligheten.

Troverdig informasjon og positiv dialog

Det må være samsvar mellom det som sies om Furøya og det folk faktisk opplever ved å gå i land på øya. Informasjon med høy kvalitet på innhold og form har stor verdi, og positiv omtale i pressen og i sosiale medier får man etter fortjeneste. Derfor blir redaksjonell omtale oppfattet som troverdig. Det er lett å tro på det som kommer fra en utenforstående part som leseren har tillit til, og slik er det også med innholdet i sosiale medier: "folk sier at..."

Stiftelsen Furøya satser på:

- **God informasjon** gjennom tradisjonelle kanaler: avisartikler, annonsering, brosjyrer, opplevelseskart og infotavler.
- **Egen hjemmeside** som er mobiltilpasset og med funksjon som inviterer til dialog med brukerne; leseren inviteres til å kommentere, være aktiv bidragsyter i form av tekst og bilder som synliggjør brukerens positive opplevelser.

- **Redaksjonell omtale i lokal- og regionsavisene** gjøres man fortjent til gjennom gode arrangement som har nyhetsinteresse. Redaksjonell spalteplass gis der man er tilbyder av artikler med innhold som har faglig og/eller nyhetsverdi for den allmenne avisleser.
- **Eget mediebibliotek** med utvalgte kvalitetsbilder som fritt kan brukes av alle medier.
- **Tilstedeværelse i sosiale medier** ved egen side på Facebook og egen konto på bildedelingstjenesten Instagram, hvor bilder som merkes med en knagg (såkalt hashtag) #furøya "strømmes" fra Instagram til Furøyas hjemmeside. Resultat: Et mangfoldig og ekte "hverdagsalbum" på Furøyas hjemmeside og på Facebooksiden.
- **QR-kode-teknologi** på infotavler med tilleggsinformasjon

INNSATSOMRÅDE 4: Transport og tilgjengelighet

I dag må man i båt for å komme til Furøya, noe som er en sterkt begrensende faktor for bruk og tilgjengelighet.

Kabelferje

For å øke tilgjengeligheten kan man etablere kabelferje over Furøysund fra Grønland til nordspissen av Hestøya. Herfra går det vei over til Furøya og videre til hagen. Kabelferjen er en flåte som sveives med håndmakt over sundet. Når ferjen ikke er i bruk ligger den ved land og kabelen er på bunnen slik at båter kan passere. Dette prinsipp er utprøvd og fungerer godt over Vendelsund mellom Nesøya og Brønnøya i Oslofjorden. En må bygge brygge på landsiden i samarbeid med privat grunneier, og en brygge på Hestøya. Distansen over sundet er ca 130 m. Det er en utfordring med parkeringsplasser på landsiden. Det kan løses teknisk i Skibboldalen dersom en kommer til enighet med grunneier.

Flytebrygge.

I den tiden Furøysund er islagt kan en legge ut flytebrygge på samme sted som kabelferjen går. Kystverket har ved en anledning tidligere gitt tillatelse til gangvei over sundet vinterstid. På denne måten er det mulig å komme til Furøya hele året.

Taxibåt, rutebåt.

Det er i dag etablert rutebåt fra byen med et anløp til Furøya. For sesongen 2014 vil den ha to avganger fra byen, kl 11.30 og kl 12.00 med en retur kl 16.30. Taxibåt kan bestilles pr tlf, men lang ventetid må påregnes. Furøya IKS bør i samarbeid med Båtselskapet arbeide for en fast rute mellom byen og Furøya med avgang hver time i høysesongen.

Brygger.

Det er behov for økt bryggekapasitet ved bygningene. En ønsker ikke å fylle vannspeilet foran bygningene med brygger og båter. Ved å flytte flytebrygga som legges over Furøysund på vinteren langsmed brattfjellet nord for eksisterende brygger, vil en få nok båt plasser til å dekke behovet til dagsbesøkende til restauranten og andre.

Parkeringsplasser.

En kabelferge/flytebro over til Hestøya vil kreve parkeringsplasser på landsiden. I bunnen av Skibboldalen er et privateid område som kan opparbeides til parkeringsplasser. Aktuelt

område er ca 1 daa. Avstand bort til kabelferge er ca 250 m.

Brygge til kabelfergen.

Det er nødvendig med av- og påstigningsbrygger i forbindelse med kabelfergen. På landsiden må denne etableres på privat grunn. Kommunedelplan for strandsonen gir åpning for bygging av brygge på eiendom 97/29. Avstand over til Hestøya er ca 130 m.

INNSATSOMRÅDE 5: Kulturlandskapet

Dyrket mark/naturtyper

Kulturlandskapet skal tilbakeføres og skjottes i tråd med forvaltningsplan Bioforsk Rapport nr 160 2013.

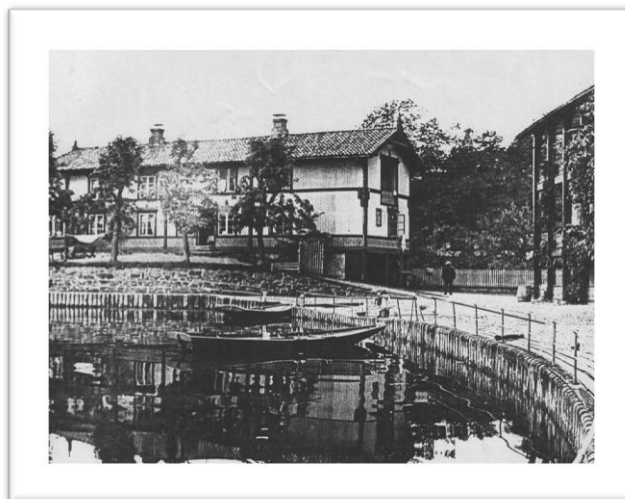
Hageanlegget

Totalt areal på hageanlegget er ca 10 da. Det mest iøyenfallende er de store plenene og ikke minst hagemurene. Den nederste, store hagemuren er i dårlig forfatning, og bør både av estetiske og sikkerhetsmessige årsaker restaureres.

Enkelte steder som mellom Hovedhuset og Gjestehuset, bak Den Gasmle Låven og under verandaen på Gjestehuset kan en se spor etter belegningsstein/gatestein. Disse bør fram i dagen igjen.

Bryggeanlegget.

Gamle bilder viser et bryggeanlegg som ser noe forskjellig ut fra dagens. Vår målsetting må være å holde dagens bryggeanlegg i stand. Det utsettes hele tiden for utvasking og stokkene råtner. "Dypvannsbrygga" øst i anlegget er i meget dårlig forfatning og må rustes opp. Steinmurene langs sjøen i bryggeområdet er delvis rast ut og må restaureres.

Tennisbanen

Tennisbanen ryddes for jord og vegetasjon. Området mellom tennisbanen og sjøen mot syd åpnes opp.

Steingjerdene

Flere steder er steingjerdene rast sammen. Dette bør repareres av kyndige fagfolk

ØKONOMI

Årlig driftsbudsjett er på kr 800.000,-. Dette er tilstrekkelig for å holde anlegget i hevd ute og inne samt vanlig vedlikehold av bygningene.

De enkelte bygg krever betydelige store summer for å settes i stand til å fylle formålet. Særlig gjelder dette Gjestehuset og Den Store Låven. I Hovedhuset er mesteparten av investeringene gjort. Den Gamle Låven kommer i en mellomstilling.

Når det gjelder Gjestehuset, Den Store Låven og Den Gamle Låven må disse finansieres som egne prosjekt. Styret må arbeide aktivt for å skaffe midler via sponsorer, gaver og tilskudd.

Tilskudd kan bl.a. søkes via Norsk kulturminnefond eller Stiftelsen UNI.

PRIORITERTE TILTAK

Innsatsområde 1. Bygningsvern

Tiltaksområde	Tiltak	Ferdig innen
Brannteknisk rapport	For å utnytte bygningene maksimalt er det nødvendig å få utarbeidet en brannteknisk rapport. Rapporten må si noe hva som kan tillates med dagens forhold og hva som må gjøres for å øke overnattingskapasiteten. Installasjon av brannvarslingsanlegg	2014
Forpakterbolig	Opprustes til utleieformål. Disponeres av Aust-Agder Turistforening.	2014
Den Gamle Låven	“Leiligheten” i 1. etg. settes i stand til overnatting. Kan brukes av vertsfamilie i forbindelse med Aust-Agder Turistforening utleieprosjekter. Alle rom ryddes, males og settes i stand. Bygningen må males utvendig.	Fra 1. juli 2014 I løpet av 2015 I løpet av 2015
Hovedhuset	De to store stuen i 2. etg bør kunne utnyttes av restauranten til kurs/konferanser/servering. 2 oppholdsrom og bad i 2. etg. istandsettes til bruk for overnatting av personalet.	Klarert og istandsatt innen 1. juni 2015
Den Store Låven	Som hastetiltak må taket repareres/legges nytt. Vinterens påkjenninger har knekket to taksperrer og deler av taket mot sjøen er ødelagt. Kjelleren inneholder i dag 4 stk WC. I tillegg bør en bygge” betalings dusjer” Ny utvendig kledning. Alle vinduer settes i stand.	2014 2015 2016 2016

	Ny låvebro.	2017
Jordkjelleren	Taket på Jordkjelleren er rast sammen. Må repareres	2017

Innsatsområde 2. Opplevelser og kvalitet.

Tiltaksområde	Tiltak	Ferdig innen
Hageanlegg	Driverne av restauranten må få anledning til å dyrke poteter, urter og annet på anviste steder i hageanlegget. Høsehold i fjøset i Den Gamle låven vil øke trivselen for de miste besøkende på øya. Frukttrærne i den øvre delen er nå så gamle at de dør. Her kan er reetablere en hage med de gamle sortene som fantes i mange sørlandshager for 100 år siden, og som sjøfolk brakte med seg hjem fra Europa. Slik kan frukthagen revitaliseres og samtidig bli historisk interessant. Hageanlegget er et unikt område for mange typer aktivitet som f.eks konserter, lek og ballspill, rusleturer og annet. Den nedre hagemuren bør restaureres da stein stadig faller ned.	Starter sesongen 2014 Fra 2015 og framover 2018
Annet uteareal	Opplevelsessti for båtfolk Opplevelsessti for barn med premiering (diplom) på restauranten. Rydding og merking av turstier	2014 2014 2014
Kunst	Seminar for kunstnere (malere, fotografer etc)	2015
Leirarrangement	Ulike arrangementer for barn og ungdom, eks. Newtoncamp, speider, Røde kors etc. Politiske ungdomsarrangement?	2015
Naturbarnehage	Furøya framstår som et ideelt sted å ha en naturbarnehage. Ved å gjøre øya tilgjengelig hele året, vil en barnehage kunne bruke både utearealet og i de verste uværperiodene noen rom i Den Gamle låven. En naturbarnehage på Furøya vil kunne avlaste kommunens behov for ytterligere utbygging av barnehager.	Utredes i løpet av 2015
Den Gamle Låven	Skal brukes av skoler, barnehager, lag og foreninger. Rommene i 2. etg brukes som klasserom/møterom. Her skal det også bygges opp et info-senter om kystkultur og Furøyas historie.	Våren 2016
Den Store Låven	Brukes til allsidig kulturaktiviteter. Åpnes helt opp innvendig. 1 etg. inneholder et sort rom + garderobe og cateringkjøkken. I 2. etg bygges det galleri langs veggene med åpning ned til 1. etg i midten. Låvebrua bygges opp igjen og rømningsvei fra galleriet vil være gjennom doble dører via låvebrua.	2017 2017

Innsatsområde 3. Kommunikasjon

Tiltaksområde	Tiltak	Ferdig innen
Etablere hjemmeside	Etablere hjemmeside Etablere mediebibliotek med bildegalleri Tilstedeværelse på sosiale medier, facebookgruppe	2014 2015 2014
Plakater	Eksisterende 4 stk plakater omarbeides slik at teksten passer til oppstilling ved hovedhuset. Ny plakat om slåttemark	2014 2014
Avisartikler	Aktivt forhold til lokalaviser, Nationen, Aftenposten og NRK	2014 og framover
Internett	Det må etableres mulighet for internetttilgang, både med tanke på skoler, leietakere og båtturister	2015
QR	Interaktiv formidling av opplysninger	2015

Innsatsområde 4. Transport og tilgjengelighet

Tiltaksområde	Tiltak	Ferdig innen
Taxibåt/badebåt	Utvide transporttilbudet mellom byen, Furuholmen og Furøya til å gå hver time i juni måned.	Utredes med båtselskapet i løpet av 2015
Universell utforming	Ved all tilrettelegging på øya skal tema knyttet til universell utforming tas med i planleggingen. Særlig er det viktig i forbindelse med ilandstigning ved hovedbrygga.	Fortløpende
Kabelferge	Kabelferge mellom Grønland og Hestøya	Utredes i løpet av 2015
Flytebrygge over Furøysund vinterstid.	Flytebrygge på samme sted som kabelfergen	2016
Parkeringsplass på land	Mulighet i Skibboldalen eller Fjordsenteret . Starte forhandlinger med grunneier	Forhandlinger 2015
Økt bryggekapasitet ved husene	Flytebrygge fra Furøysund kan flyttes til brattfjellet øst for dypvannsbrygge om sommeren.	2016
Bryggeanlegg	Trebryggene må repareres, råtne stokker byttes ut. Gjenfylling av masse bak Bolverket	2015 og 2016

Innsatsområde 5. Kulturlandskapet.

Tiltaksområde	Tiltak	Ferdig innen
Naturtyper	Registrerte naturtyper beites og skjøttes i henhold til utarbeidet plan.	2014 og framover
Hogst av fremmede treslag	Hemlocfelt og edelgranfelt ned mot Saulebukta hogges og ryddes til beitemark Allè av weymuthfuru inn mot hageanlegget fjernes.	2014 2014

	Utglisning av hagemarka skal skje ved hogst av fremmede treslag inne blant stedefegen vegetasjon, samt hogst av underskog. På Hestøya hugges all gran. For øvrig følges skjøtselsplan utarbeidet av Bioforsk 2013.	Fra 2015 2015 og 2016
Reparere steingjerdene	Flere steder er kortere strekninger av steingjerdene rast sammen. Disse må bygges opp igjen.	2015 og utover
Steinmurer.	Særlig viktig å reparere veien mellom "Dypvannsbrygga og hagen. Steinmuren mot sjøen foran Den Gamle Låven må repareres	2016 2017

SENTRALE SAMARBEIDSPARTNERE

Bruk de siste 5 år.

Fram til 2013 har utnyttelsen av Riksantikvarens eiendom 98/4 vært sporadisk og tilfeldig.

Noen faste arrangement og bruksområder har imidlertid gått igjen:

Kystkulturuka har hatt sin hovedkonsert i hageanlegget samt de to siste år også åpningsdagen her ute. I tillegg arrangeres slåttedag og krabbefiske, begge med barn i sentrum

Lyngmyr ungdomsskole har årlig hatt 2-dagers tur med overnatting i telt.

Tvedestrand Videregående skole har hatt en dagstur på våren hvor de også utfører et betydelig arbeid med vedlikehold av bygninger og kulturlandskap.

Tvedestrand kommunes personalforening disponerer Marens hus, og har gjennomført store dugnadsarbeider på dette.

Selskapet RAGG AS har beiteavtale på Furøya/Hestøya. Et antall geiter og villsau beiter systematisk øyene etter en godkjent plan.

Stiftelsen Kanonjolla har vinteropplag av kanonjolla i Båthuset.

Alt dette er det naturlig å videreføre.

Disse, og andre mulige samarbeidspartnere er:

Aust-Agder Turistforening

Det er innledet forhandlinger med tanke på et samarbeid med AAT hvor utleie av rom/bygninger er sentralt. Etter hvert som hus og rom blir ferdigstilt, kan de inngå i utleieporteføljen. Slik sett vil AAT bli den tyngste samarbeidspartneren til Furøya IKS

Vertshuset AS

Drev sommerrestauranten i 2013. Har inngått en kontrakt på videre drift fram til 2017

Oksefjorden kystlag

Oksefjorden Kystlag har i flere år disponert et par rom i Den Gamle Låven. En kan tenke seg at denne ordningen blir videreført ved at kystlaget får ansvar for oppussing.

Tvedestrand kommunes personalforening

Personalforeningen har siden 2005 disponert Marens hus. De har selv pusset opp og vedlikeholdt, kjøpt møbler etc. Personalforeningen leier så ut huset på ukesbasis til sine medlemmer. Foreningen betaler ikke leie for huset. Ordningen kan videreføres eller reforhandles.

Skolene

Tvedestrand og Åmli videregående skole har brukt øyene til utfart samtidig som de har utført praktiske arbeider, både på utearealene og bygningene. Dette har fungert svært bra. Lyngmyr ungdomsskole har i flere år hatt overnattingsturer til Furøya. Det må være en målsetting at alle skolene i distriktet fortsatt kan bruke Furøya.

Furøyas venner

Det bør tas initiativ til å etablere foreningen Furøyas venner, eller modell av Hoves venner. Kystkulturuka

Kystkulturuka har i alle år arrangert sin hovedkonsert i hagen bak husene. De siste årene er engasjementet utvidet med flere arrangementer. F.eks. åpningen, krabbefiske for barn og slåttønn/hesjing med barn. Dette er aktiviteter som er helt i tråd med de aktiviteter fredningsvedtaket legger opp til.

Sørlandets Maritime Båtselskap

Aktuelle i forbindelse med transport av mennesker til og fra øya.

Eventuelle andre samarbeidspartnere som kan være aktuelle i enkeltstående arrangementer:

Bokbyen

Kulturskolen Øst i Agder

Den Kulturelle Skolesekken

Den Naturlige Skolesekken

Frivilligsentralen

By-løft

Museene i Tvedestrand

Historielaget

Friluftsrådet Sør

Visit Sørlandet

Holt Bondekvinneklubb

DDD dansestudio

Tvedestrand Handelsstandforening

Tvedestrand Hagelag

Kulturklubben Tvedestrand

Galleri Sagesund

Agder Kunstsenter

Bygningsvernssenteret

Tvedestrand motorbåtforening

Tvedestrand seilforening

Oversikt bygningene på Furøya

